

NORSK FOLKEMUSEUM

Museumsveien 10

Pb 720 Skøyen

N-0214 Oslo

Vedtatt av styret 24. april 2018

Forskningsplan for Stiftelsen Norsk Folkemuseum (SNF) 2018-2020

1. Innledning

Stiftelsen Norsk Folkemuseum omfatter Norsk Folkemuseum, Bogstad gård, Eidsvoll 1814, Bygdø Kongsgård, Ibsenmuseet og Norsk Maritimt Museum, og er i dag landets største kulturhistoriske museum og arkeologiske forvaltningsmuseum for kulturminner under vann. Kronologisk forvalter SNF med dette kunnskaper, samlinger og kulturminner fra forhistorisk tid til våre dager, med et hovedansvar for perioden etter reformasjonen.

Forskningsplanen bygger på tidligere forskningsplaner for Norsk Folkemuseum (NF) 2006-2014 og for Norsk Maritimt Museum (NMM) 2014-2018, og på overordnet Strategisk plan for SNF 2015-2020, vedtatt i stiftelsens styre 27. april 2015.

Det heter i Strategisk plan at forskningen ved museet skal drives i henhold til forskningsplan, og at ny forskningsplan for planperioden 2015-2020 skal sette høye og realiserbare mål for forskningen i stiftelsen, og presentere tiltak som sikrer individuell og felles måloppnåelse.

For at museets planverk skal følge den samme planperioden, gjelder forskningsplanen bare de tre siste årene av strategiplanperioden vi er inne i.

Tidligere forskningsplaner og Strategisk plan gitt klare overordnede føringer for både mål og midler i forskningsvirksomheten ved SNF og de enkelte avdelingene og arenaene. Her skal disse utdypes og konkretiseres ytterligere. Men den begrensede planperioden har

nødvendigvis konsekvenser for forskningsplanens ambisjonsnivå. For deler av stiftelsens virksomhet kan forutsetningene for driften dessuten komme til å endre seg så mye innen 2020 at det også kan bli nødvendig å justere ambisjonene innenfor planperioden. Direktøren skal derfor i samråd med forskningsutvalget ved hvert årsskifte vurdere behovet for å rullere forskningsplanen.

Planens hovedmål og viktigste tiltak i planperioden er sammenfattet i kapittel 2 og utdypet og begrunnet i de påfølgende kapitler.

2. Mål og tiltak – Sammendrag

Museenes forsknings-, bevarings-, og formidlingsvirksomhet er aktiviteter som griper inn i og skal støtte opp om hverandre. Det blir ofte pekt på at dette gjør museumsforskningen spesiell, og at alle sider ved virksomheten inngår i en allmenn kunnskapsoppbygging.

Samlingsforvaltningen og formidlingen skal være forskningsbasert. Samtidig genererer disse aktivitetene forskning. Men det betyr ikke at all kunnskapsoppbygging i museene er forskning. Vitenskapelig sett kan det ikke utformes spesielle kriterier for forskningen ved museene. Den må følge de samme retningslinjer og faglige krav som gjelder for forskning generelt.

Strategisk plan for 2015-2020 fremhever to overordnede mål for forskningen ved SNF:

- Å skape best mulig grunnlag for forvaltning, formidling og fornyelse i museet
- Å bidra til den generelle kunnskapsutviklingen i det norske samfunnet på museets fagområder

I planperioden er det et mål at SNF skal:

- Drive forskning av høy kvalitet
- Videreutvikle og styrke et utfordrende og interessant tverrfaglig forskningsmiljø for å tiltrekke seg kvalifiserte forskere og beholde dem
- Være en attraktiv samarbeidspartner for andre museer og forskningsinstitusjoner
- Drive kulturhistorisk og forskningsbasert formidling av høy kvalitet
- Videreutvikle og revitalisere sine samlinger med grunnlag i forskning og annen kunnskapsproduksjon
- Gjøre samlingene mer tilgjengelige for museets egne vitenskapelig ansatte og eksterne forskere for å styrke forskningen og kompetansen på samlingene
- Drive forskningsbasert praktisk bevaring av samlingene, inklusive de antikvariske bygningene og de flytende fartøyene
- Drive forskningsbasert forvaltning og formidling av kulturminner under vann i museets forvaltningsområde og styrke forskningen på forvaltningsmaterialet

For å nå disse skal tiltak for bedre organisering, koordinering, planlegging, finansiering, oppfølging og kvalitetssikring av forskningen gjennomføres i planperioden, som:

- Konkretisering av målene for forskningsinnsatsen og den vitenskapelige publiseringen i årlige handlingsplaner for den enkelte enhet og individuelle forskningsplaner for de vitenskapelig ansatte
- Innføring av bedre og likeartede rutiner i hele organisasjonen for vurdering og godkjenning av forskningsprosjekter
- Innføring av bedre og mer enhetlige rutiner for rapportering av forskningsresultater, vitenskapelig publisering og andre forskningsrelaterte aktiviteter
- Registrering av de ansattes faglige aktiviteter i databasen CHRISStin, Kunnskapsdepartementets rapporteringssystem for registrering av vitenskapelige publikasjoner og andre faglige bidrag i skrift, tale og andre medier, når den blir tilgjengelig for brukere i det nasjonale museumsnettverket fra 2019
- Innføring av tydeligere krav til vitenskapelig publisering for tilsatte i stillinger med plikt og rett til å drive forskning
- Tiltak som sikrer digital lagring og tilgjengeliggjøring av forskningsmateriale både for interne og eksterne brukere
- Faglige, organisatoriske og økonomiske tiltak som fremmer kompetanseheving hos vitenskapelige og andre faglig ansatte
- Utvikling av personalpolitiske strategier for å rekruttere både faste og midlertidig ansatte med god forskerkompetanse og gjøre det attraktivt for forskere med høy kompetanse å stå i stillingene
- Utvidelse og videreutvikling av faglige kontakter og nettverk, både i museumssektoren og UH-sektoren innen- og utenlands
- Prioritering av arbeidet med å utvikle forskningsprosjekter som kan tiltrekke seg ekstern finansiering og øke kompetansen i personalet, særlig i Arkeologisk seksjon NMM

Ambisjonen i planen at forskningen skal bidra til en stadig fornyelse av museet og til å gjøre SNF til en synlig forskningsinstitusjon både innenfor og utenfor museumssektoren på sine mest profilerte fagområder. Dette krever at forskningen må være nytenkende og nyskapende. Den skal

- sette liv og levekår i Norge, herunder norsk bygdekultur, bykultur, maritim kultur og annen norsk kultur inn i nye historiske og globale sammenhenger
- utvikle nye kulturhistoriske problemstillinger og tilnærminger til eksisterende samlinger og samtidige kulturuttrykk
- bidra til kompetanseheving gjennom teori- og metodeutvikling
- få SNF til å fremstå som en stadig mer interessant og aktuell samarbeidspartner for andre forskningsmiljøer i inn- og utland

3. Hva er forskning – og hva er vitenskapelig publisering?

For begrepsmessig å fremheve forskning som en særskilt virksomhet, og for rent praktisk å kunne skjelne klarere mellom forskningsarbeid og annet arbeid hos ansatte med avtalefestet

rett og plikt til å drive forskning, er det derfor hensiktsmessig å skille forskning analytisk fra annen kunnskapsoppbygging og andre utviklingsaktiviteter som inngår i museets løpende virksomhet:

Strategisk plan for SNF 2015-2020 behandler forskning, dokumentasjon og kunnskapsutvikling under ett og understreker den betydning kunnskapsproduksjonen har som grunnlag for stiftelsens forvaltnings- og formidlingsmål. Forskningsplanen har dette som utgangspunkt, men konsentrerer oppmerksomheten om mål og midler for den kunnskapsproduksjonen som kan regnes som forskning i henhold til OECDs definisjon av FoU-virksomhet. I det følgende vil de beslektede betegnelse «forskning» og «vitenskapelig publisering» brukes slik:

- Forskning er kreativt og systematisk arbeid for å vinne ny kunnskap, sette den inn i en videre empirisk og/eller teoretisk sammenheng og publisere resultatene i vitenskapelig form
- Vitenskapelig publisering er primærpublisering av forskningsresultater som dokumenterer kildebruk og metoder på en måte som gjør resultatene etterprøvbare.

Dette innebærer at ikke all kunnskapsproduksjon og all kunnskapsformidling i SNF regnes som forskning og forskningspublisering. Mye kunnskap produseres og formidles på annen måte i tilknytning til forvaltnings- og formidlingsvirksomheten. Men ny kunnskap bør fortrinnsvis være publisert vitenskapelig før den formidles til et bredere publikum – først da kan formidlingen sies å være forskningsbasert og kalles forskningsformidling.

Når SNF benytter en noe videre definisjon av vitenskapelig publisering enn den som Universitets- og høgskolerådet legger til grunn, bygger dette på en lang og god tradisjon for primærpublisering av forskningsresultater i populærvitenskapelige former. Så lenge normale krav til kontekstualisering, dokumentasjon og etterprøvsbarhet er tilfredsstillende, vil også slik publisering bli regnet som vitenskapelig, og arbeidet som ligger til grunn for den, vil bli regnet som forskning i SNF.

Strategisk plan for 2015-2020 understreker den nødvendige sammenhengen mellom forskning, forvaltning og formidling. Men selv om det i praksis ofte kan være vanskelig å skille forskning fra annen kunnskapsproduksjon som foregår i forvaltnings- og formidlingsvirksomheten, ligger et slikt skille til grunn for formuleringene av mål og tiltak i denne forskningsplanen.

Formidling kan være resultat av kunnskapsoppbygging, men en vitenskapelig forskningsprosess ligger ikke alltid i bunnen. Arbeidsoppgaver som forvaltning av kulturminner, gjenstandskonservering, vedlikehold av antikvariske bygninger, utstillinger og annen formidling krever også store kunnskaper og høy faglig kompetanse. Disse oppgavene kan inngå i forskningsvirksomhet, men kan i seg selv bare regnes som forskning dersom de tar sikte på å utvikle ny kunnskap og publisere den vitenskapelig.

Museenes tredelte virksomhet – forvaltning, forskning og formidling – innebærer samtidig at de møter krav fra samfunnet som ikke i samme grad blir stilt til andre forskningsinstitusjoner. Museer har plikt til å bevare og sikre sine samlinger på en forsvarlig måte, og til å formidle kunnskap og opplevelser til publikum. Slike forpliktelser innebærer at forskningen må innrettes på måter som på noen måter er spesifikke for vår sektor og for de enkelte museene:

- Forskningen må i all hovedsak knyttes til det aktuelle museets temaområder
- Forskningen må ses i sammenheng med museenes øvrige sentrale oppgaver: forvaltning (innsamling, bevaring og tilgjengeliggjøring) og formidling
- Forskningen ved museene vil ofte være mer sammensatt og ressurskrevende enn ved universiteter og andre forskningsinstitusjoner fordi museene møter krav om at alt innsamlet materiale skal bevares og gjøres allment tilgjengelig, og følgelig må systemiseres, katalogiseres, registreres, arkiveres og magasineres
- Forskningen i museumssektoren må også preges av at museene er viktige samfunnsinstitusjoner som skal stå i kontinuerlig dialog med publikum

Et viktig aspekt ved museenes forskningsvirksomhet er altså den tette sammenhengen og behovet for dialog mellom forskningen og det innsamlings-, bevarings- og formidlingsarbeidet som utføres der. Arbeidet med samlingene, utstillinger og annen formidling skaper ikke bare kildemateriale for pågående forskningsprosjekter, men ideer og materiale for fremtidig forskning. Selv om samlingsforvaltning og dokumentasjon omkring samlinger, utstillinger o.a. i seg selv ikke kan kalles forskning, er det viktig at museene driver mest mulig av kunnskapsproduksjonen sin, og dokumenterer bevaringsarbeidet sitt, i henhold til kvalitetsstandarder som gjør det mulig å utnytte materialet i senere forskning. Hensyn til antatte fremtidige forskningsmessige behov og problemstillinger må også vektlegges i prioriteringene som gjøres i innsamlings- og bevaringspolitikken.

4. Målene for forskningsvirksomheten ved SNF

Forskning er en viktig del av SNFs samfunnsoppdrag. Her skal det bare kort vises til følgende:

- Forskning er og har vært en av museets primære oppgaver fra museet ble opprettet
- Museer har en generell forpliktelse etter ICOM-charteret til å basere virksomheten på forskning og drive egen forskning
- Tildelingsbrev og museumspolitiske styringsdokumenter fra Kulturdepartementet vektlegger museenes ansvar for å utøve forskning
- Strategisk plan for SNF 2015-2020 legger til grunn at forskning (som annen kunnskapsproduksjon) er en del av museets samfunnsoppdrag
- Kunnskapsdepartementets Humaniora-melding fra 2017 fremhever museenes rolle i utviklingen av norsk humanistisk forskning, og betydningen av tettere forskningssamarbeid mellom museumssektoren og UH-sektoren
- Oppgaven som arkeologisk forvaltningsmuseum på oppdrag fra Staten forplikter SNF til å ha vitenskapelig personale som kan drive forskning og forskningsbasert forvaltning av kulturminner

Ambisjonsnivået for forskningen må være høyt for at SNF skal nå andre mål i Strategisk plan som:

- Utvikle posisjonen som landets ledende kulturhistoriske museum
- Utvikle seg som en relevant og aktuell opplevelsesarena
- Være ledende i metodeutvikling for samlingsforvaltning, undervannsarkeologi og forvaltning av kulturminner under vann

Mer konkrete mål og midler kan i tillegg knytte an til stiftelsens grunnverdier slik disse er formulert i Strategisk plan: *Kvalitet, lagånd, nytenkning*. Med dette som utgangspunkt fremhever Strategisk plan følgende om målene for forskningsvirksomheten og den øvrige kunnskapsproduksjonen:

- Den skal stå for faglig kvalitet, bidra til å profilere stiftelsen og gjøre den samfunnsrelevant
- Forskning og dokumentasjon skal skje med utgangspunkt i stiftelsens samlinger og ansvarsområde
- Stiftelsens forskning omfatter først og fremst kulturhistoriske fagområder inklusive arkeologi
- Stiftelsen samarbeider med naturhistoriske og landbruksvitenskapelige forskningsmiljøer og vil legge til rette for en fremtidig styrking av egen forskning også på disse fagområdene
- Stiftelsen skal opprettholde og videreutvikle relevant forskningskompetanse ved rekruttering og kvalifisering, og ved samarbeid med universiteter og forskningsinstitusjoner.
- Stiftelsens kompetanse skal videreføres til nye generasjoner av ansatte
- Stiftelsens ansatte skal publisere i tidsskrifter på høyt vitenskapelig nivå og delta i relevante forskningsnettverk nasjonalt og internasjonalt
- Forskningsresultatene skal benyttes i formidling, forvaltning og synliggjøring av museet
- Kunnskapsmålene skal realiseres ved samarbeid på tvers av avdelinger og arenaer
- Kunnskapen skal forvaltes, videreutvikles og stadig fornyes ved at vi stiller nye spørsmål til etablert materiale og utvikler nye kunnskapsfelt
- Med *TradLaben* og *BåtLaben* skal vi etablere Norges ledende tradisjonsvitenskapelige forskningsmiljø som skal arbeide praksisnært med immateriell kulturarv

5. Hvem skal og kan forske ved SNF?

Foruten samlingene er den største forskningsressursen ved SNF dets vitenskapelige personalet, dvs. faglig ansatte i konservator- eller forskerstilling med forskning som del av de faste arbeidsoppgavene. I 2. halvår 2017 hadde stiftelsen 24 fast tilsatte i slike stillinger.

12 av disse er knyttet til Avdeling NF på Bygdøy, hvorav 11 i Kulturhistorisk seksjon og én i Bygningsantikvarisk seksjon. Åtte er knyttet til Avdeling NMM – seks i Arkeologisk seksjon og to i Forsknings- og utstillingsseksjonen. To er knyttet til Dokumentasjonsavdelingen/ Norsk Etnologisk Gransking (NEG). Endelig er det to vitenskapelig ansatte ved Eidsvoll 1814.

10 av de 24 vitenskapelig ansatte har doktorgrad og autorisasjon som førstekonservator NMF. Ytterligere tre har autorisasjon som førstekonservator NMF på grunnlag av annet vitenskapelig arbeid. To av de vitenskapelig ansatte har også professorkompetanse.

SNF er således et av de norske kulturhistoriske museene med størst og høyest kvalifisert vitenskapelige personale. Den vitenskapelige publiseringen i fagfellelevurderte kanaler akkreditert i det norske nasjonale «tellekantsystemet», har imidlertid vært forholdsvis beskjeden de siste årene. For avdeling NF skyldes dette flere større langsiktige prosjekter som vil resultere i vitenskapelige produksjoner i løpet av og i etterkant av planperioden. Hele 10 av til sammen 15 fagfellelevurderte vitenskapelige artikler i 2016 med ansatte ved SNF som ene- eller medforfattere, ble til ved Arkeologisk seksjon i Avdeling NMM. I 2017 ble det bare registrert 11 fagfellelevurderte publikasjoner ved SNF. 10 av disse ble til ved avdeling NMM, åtte i Arkeologisk seksjon og to i Seksjon for forskning og utstilling.

Vilkårene for de vitenskapelig ansattes forskningstid varierer. Ved Avdeling NMM har de avtalefestet plikt og rett til å bruke 25 prosent av arbeidstiden til forskning. For det øvrige vitenskapelige personalet i SNF er forskningstiden normert til 30 prosent av arbeidstiden.

Dette tilsier at den enkelte vitenskapelig ansatte over tid må forventes å publisere minst én vitenskapelig artikkel pr. år. I perioder kan det imidlertid være krevende for den enkelte å få avsatt nok tid til forskningsarbeid. I Kulturhistorisk seksjon, avdeling NF tar for tiden store utstillings- og dokumentasjonsprosjekter mye tid. For arkeologene begrenser forvaltningsprosjekter og oppdragsvirksomheten forskningstiden for flere vitenskapelig ansatte slik at forsknings- og formidlingspotensiale og det arkeologiske materialet ikke utnyttes i ønsket grad. I planperioden skal det legges til rette for at et slikt minimumsmål for vitenskapelig publisering kan realiseres.

I tillegg til det vitenskapelige personalet har SNF i alle deler av organisasjonen et faglig høyt kvalifisert personale uten ansvar for forskning, både i fagstillinger og lederstillinger. Også denne gruppen ansatte har museet et forskerpotensial som aktiveres når det er behov og det legges til rette for det.

I tillegg til interne ressurser som kan settes inn for mer og bedre forskning og vitenskapelig publisering, engasjeres også eksterne forskere til forskning på samlingene ved SNF og/eller temaer som har betydning for og kan styrke og fornye formidlingsvirksomheten vår.

SNF har hatt en jevn utskifting av det vitenskapelige personalet, men står nå foran et større skifte da mange ansatte nærmer seg pensjonsalderen. Det er derfor viktig å sikre at viktig kompetanse overføres til gjenværende og nye medarbeidere. Dette bør planlegges i god tid, helst bør det være en viss overlapping mellom avtroppende og påtroppende medarbeidere. Nyrekruttering bør skje etter en helhetlig plan med sikte på både å fylle lakuner i stabens kompetanse og for å møte morgendagens kunnskapsbehov. Særlig Kulturhistorisk seksjon i avdeling NF står foran en større personalutskifting. I Avdeling NMM er den faglige staben utenfor Arkeologisk seksjon beskjeden, og savnet av kompetanse på flere fagområder stort.

En måte å sikre at kompetansen blir i museet, er å videreføre og videreutvikle en praksis med at pensjonister får beholde arbeidsplass, tilgang til samlingene og tilknytning til institusjonen. Slik kan de fortsette å bidra til fagmiljøet både gjennom egen forskning og ved å stille kunnskaper og kompetanse til rådighet for yngre kolleger. Dette kan enten organiseres på emeritusvilkår og/eller baseres på avlønning på pensjonistvilkår i den grad det er økonomiske rammer for det. På denne måten kan forskning og vitenskapelige publisering styrkes. Som pensjonister er mange av museets forskere vært svært produktive når de ikke lenger er bundet av andre arbeidsoppgaver. Slik kan SNF få større glede av kunnskapene som pensjonistene har bygget opp mens de var ansatt her.

6. Vilkår for forskning i planperioden

Stiftelsen har som mål å harmonisere forskningstiden i løpet av inneværende planperiode slik at ansatte i vitenskapelige stillinger innen utgangen av 2020 har rett og plikt til å forske i ca. 30 prosent av arbeidstiden.

Avtalefestet eller tildelt forskningstid kan organiseres på ulike vis:

1. Fortløpende uttak av forskningstiden uke for uke
2. Uttak av forskningstiden i kortere, men konsentrerte bolker
3. Samlet uttak av årets forskningstid på et avtalt tidspunkt i løpet av arbeidsåret
4. Forskyvning/oppsamling av forskningstid fra ett år til annet med sikte på samlet uttak eller økt forskningstid i en periode

Ulike forskere vil ha ulike behov preferanser, dels ut fra hva som erfaringsmessig passer best for den enkelte, og dels ut fra hvilken fase de er i forskningsprosessen. Valg av modell bør avtales i årlig veiledningsmøte om forskningsoppgavene slik at det tas hensyn både til gjennomføring av forskningsoppgaven og øvrige arbeidsoppgaver ved museet.

Både avdelingsleder og den enkelte medarbeider har ansvar for at forskningstiden brukes til forskning. Følgende retningslinjer gjelder:

- All forskningstid skal tas ut etter forutgående søknad med prosjektbeskrivelse(r) som sendes via avdelingsleder/seksjonsleder til forskningskoordinator
- Søknadene behandles i første instans av forskningskoordinator og fremlegges for FoU-utvalget som innstiller til direktøren
- Forskningstiden skal fortrinnsvis tas ut etter modell 1 og 2 ovenfor etter nærmere avtale med avdelingsleder
- Forskningstid som ikke er brukt ved utgangen av året, slettes/inndras dersom det ikke er gjort skriftlig avtale om annet på forhånd
- Uttak av forskningstid etter modell 3 eller 4 skal kun skje i tilfeller der det kan begrunnes i spesielle behov hos institusjonen/avdelingen eller den enkelte forsker

- Manglende fremdrift/publisering over tid i prosjekter som det søkes om og tas ut FoU-tid til, kan medføre inndragning av FoU-tid og i siste instans reforhandling av arbeidsavtalen/omgjøring av stillingen.

I tillegg til de vitenskapelig ansatte har flere avdelinger i SNF et til dels betydelig antall faglig ansatte uten avtalefestet forskningstid. Slik vil det være også i fremtiden. Men mange av disse har forutsetninger for å bidra til forskningsvirksomheten og kvalifisere seg til fremtidige vitenskapelige stillinger som lyses ut.

Både for å utnytte denne kompetansen i den forskningsmessige bearbeidelsen av museets samlinger og kunnskapsbase, for å øke trivselen og utvide kompetansen i denne delen av personalet og ikke minst for å styrke rekrutteringen til ledige forskerstillinger, bør det legges til rette for og oppmuntres til vitenskapelig publisering for dem som ønsker å bygge egen kompetanse på denne måten. Det kan skje gjennom veiledning, intern seminarvirksomhet, hjelp med søknader og annet for å skaffe eksterne midler til avgrensede forskningsperioder.

Avdelingsleder/seksjonsleder kan som nå, la medarbeidere som ikke har forskningsplikt bruke noe av sin ordinære arbeidstid til forskning. De kan også gi mer forskningstid til enkelte vitenskapelig ansatte når spesielle behov tilsier det. Men i all hovedsak må eventuell utvidet forskningstid til vitenskapelig ansatte, eller forskningstid til ansatte som ikke har dette i stillingsbeskrivelsen sin, i planperioden finansieres med eksterne prosjektmidler. Ekstern prosjektfinansiering kan brukes både til vikardekning for fast tilsatte og til å rekruttere midlertidig arbeidskraft til selve prosjektarbeidet.

7. Hva skal det forskes på i planperioden?

Alle ansatte som har forskning som del av sitt ansvarsområde, forutsettes å bruke denne ressursen på forskning på museets samlinger og/eller tematikk som er relevant for museets forvaltnings og formidlingsvirksomhet. Forskerne skal utarbeide sine individuelle forskningsplaner i samråd med avdelingsleder/seksjonsleder. Planen skal være godkjent i forkant av arbeidsåret og rapportere på i etterkant. Planene skal meldes inn og innarbeides i museets handlingsplan. Kunnskapsbehov som det er spesielt viktig å ivareta i stiftelsen, må gjenspeiles i den samlede forskningsinnsatsen.

Forskningsplan for NF 2010-2014 og videreført i Strategisk plan 2015-2020, avd NF vektlegger følgende tre hovedfelt

- Norge i Verden og Verden i Norge
- Dagliglivets omforming
- Fremveksten av det moderne Norge

Spesielt store kunnskapsbehov – og produksjon av kunnskap som kan utmyntes i forskning – er i perioden 2018-2020 knyttet til store pågående dokumentasjons-, innsamlings- og formidlingsprosjekter som skal fullføres i løpet av perioden:

- Gjenoppføring av to gjenreisningshus i Friluftsmuseet på NF (Finnmark 1956)
- Utstillingen «TidsRom 1600-1914»

Et stort antall ansatte fra avdeling NF og andre avdelinger i SNF som Konserveringsavdelingen og Dokumentasjonsavdelingen, er involvert i disse prosjektene. Dette skaper behov og muligheter for koordinert kunnskapsproduksjon på tvers av avdelingene og legger til rette for senere forskningsmessig bearbeidelse og vitenskapelig publisering på tvers av avdelingsgrensene.

Arbeidet med tilbakeføringen av store deler av museets samiske samlinger, Bååstede, og fornyelsen av formidlingen av samisk kultur bør munne ut i vitenskapelig publisering.

En medarbeider i Kulturhistorisk seksjon (og én i dokumentasjonsavdelingen) deltar i forskningsprosjektet *Materializing kinship. Cycles of life at the Norwegian «hytte»* ved Sosialantropologisk institutt UiO. Resultater fra dette prosjektet skal formidles i en fotoutstilling som museet skal vise våren 2019.

Avdeling NMM har, i samarbeid med Høgskolen i Sørøst-Norge og University of Hull, for årene 2018-2022 fått midler fra Norges forskningsråd til et internasjonalt forskningsprosjekt kalt «The Last Ice Age». Prosjektet blir sentralt i forskningsvirksomheten ved NMM i denne og deler av neste planperiode:

Prosjektledelsen vil ligge til NMM, og en ansatt der skal skrive en PhD-avhandling i tilknytning til prosjektet. Prosjektet åpner også for forskning og publisering for flere ansatte i SNF og har eksempelvis en åpenbar forbindelse til utstillingsprosjektet «TidsRom». Prosjektet vil videre resultere i en vitenskapelig antologi, flere phd-avhandlinger, mastergradsoppgaver og artikler i internasjonale tidsskrifter. Resultater fra forskningsprosjektet skal også formidles til et bredere publikum, både underveis og i en stor vandreutstilling i etterkant.

De store arkeologiske forvaltningsprosjektene i Bjørvika vil fortsatt generere mye materiale med stort forsknings- og formidlingspotensial. Både de vitenskapelig ansatte og andre medarbeidere i seksjonen har publisert forskningsartikler de siste årene, nasjonalt og internasjonalt, men fortsatt gjenstår mye. Det skal derfor utarbeides en egen plan for bearbeidning og publisering av dette materialet. Dette er særlig viktig da den store og langvarige forvaltningsaktiviteten i Oslo havn forventes å dabbe av mot slutten av planperioden. Dette gir de faste vitenskapelig ansatte mulighet til å sette av tid til forskning, men det innebærer også behov for ekstern finansiering av forskningen.

I denne situasjonen er det et sentralt anliggende for forskningspolitikken til SNF og Avdeling NMM å styrke forskningen i Arkeologisk seksjon for å kunne opprettholde en stor og god fagstab og utnytte godt det betydelige kunnskaps- og forskningspotensialet både i forvaltningsmaterialet og i personalet gjennom perioder med skiftende bemanningsbehov i

forvaltningsvirksomheten. En opptrapping av forskningsaktiviteten i Arkeologisk seksjon vil også kunne bli avgjørende for om SNF/NMM på sikt, i konkurranse med NIKU og Kulturhistorisk Museum UiO, får beholde forvaltningsansvaret, det gode fagmiljøet og den store positive publikumsoppmerksomheten som det har ført med seg. Det er særlig ved å styrke forskningen ved Arkeologisk seksjon, både på eget forvaltningsmateriale og annet materiale, at seksjonen også kan styrke sin posisjon i et «marked» for forvaltningsarkeologi som forventes å bli mer kompetitivt og usikkert i fremtiden.

For å oppnå disse målene må det arbeides på flere fronter i den gjenværende planperioden:

- Det må fortsatt arbeides overfor fagmyndigheter og politiske myndigheter for å oppnå grunnfinansiering av Arkeologisk seksjon til forskning på forvaltningsmaterialet genererer
- Arbeidet med å utvikle forskningsprosjekter som det kan skaffes ekstern finansiering for, må intensiveres

To utstillingsprosjekter bør i planperioden følges opp med forskning og forskningsbasert formidling ved avdeling NMM:

- «Torpedert!» (om den norske handelsflåten og sjøfolkene under 1. verdenskrig – står til november 2018)
- Ny basisutstilling (arbeidstittel: «Kyst-Norge») i Båthallen (åpnes 2019)

For avdeling *Eidsvoll 1814* formulerer Strategisk plan følgende prioriteringer for forskningsarbeidet:

- Igangsette forskningsprosjekter knyttet til temaene på Eidsvoll, bl.a. «Nasjon og demokrati»
- Styrke og videreutvikle den forskningsbaserte kunnskapsdelingen, bl.a. gjennom publisering på ulike flater, seminarer og kurs knyttet til 1814-relatert historie, Eidsvollsbygningen og demokrati-læringsprosjektet

Sentralt i prosjektet «Nasjon og demokrati» står formidlingshistorien ved Eidsvollsbygningen og museet som har forvaltet dette «nasjonalikonet». Prosjektet er slik et bidrag til museets refleksjon over egen praksis. Museet ønsker å plassere denne i et langsiktig historisk og i et internasjonalt, komparativt perspektiv. I resten av planperioden skal dette forskningstemaet også knyttes til et større USA/Norge-formidlingsprosjekt som skal planlegges i 2018, finansiert med en gave fra Norges Bank.

Bogstad gård har ihht Strategisk plan som mål å:

- opprette/gjennomføre ett forskningsprosjekt knyttet til Bogstad i planperioden

Et slikt forskningsprosjekt er ved inngangen til 2018 ennå ikke planlagt. Avdeling Bogstad er avhengig av tilføring av forskerressurser fra andre avdelinger i SNF når prosjektet TidsRom er avslutte. Det skal videre utredes om krefter fra andre enheter kan sikre forskning og annen kunnskapsproduksjon knyttet til anlegget og de kunst- og kulturhistoriske samlingene på Bogstad. Det bør arbeides for å rekruttere en eller flere mastergradsstudenter til prosjekter knyttet til Bogstad.

De øvrige avdelingene/arenaene har ikke vitenskapelig personale med forskning lagt til stillingene, og strategisk plan 2015-2020 stiller ikke forventninger om egne forskningsprosjekter. En av konservatorstillingene i Kulturhistorisk seksjon avdeling NF har et ansvar for å dokumentere, forske på og formidle *Bygdø kongsgårds* historie som gårdsbruk, kongelig domene og folkepark. Denne ordningen ivaretar forskningsbehovet som flere rehabiliteringsprosjekter har. Også dette arbeidet bør resultere i en eller flere vitenskapelige publikasjoner.

Om Bygdø Kongsgård heter det ellers i Strategisk plan 2015-20120 at SNF skal:

- Bevisst innarbeide Bygdø Kongsgård som en samarbeidspartner i forsknings- og forsøksprosjekt innen økologisk landbruk og landskapsplanlegging
- Utvide samarbeidet med universitet og forskningsinstitusjoner
- Gjøre Bygdø Kongsgård til en arena for faglige seminarer og møter

På sikt bør SNF også ha ambisjoner om at ansatte i Dokumentasjonsavdelingen og Konserveringsavdelingen trekkes med i eksterne forskningsprosjekter. Innenfor planperioden må ambisjonen mer begrenset være at disse avdelingene inngår i internt samarbeid om forskning med kolleger i andre avdelinger i SNF om forskning og vitenskapelig publisering.

For at forskningsvirksomheten skal bli godt integrert med forvaltnings- og formidlingsvirksomheten, kreves det god planlegging. Forskningskomponenten skal være en integrert del av større dokumentasjons- og formidlingsprosjekter og legges inn fra prosjektstart. Ikke minst stiller dette krav til at utstillingsproduksjonen følger en langsiktig plan som gjør det mulig å forske først og formidle etterpå.

8. Forskningskoordinatorfunksjonen og Forskningsutvalget

Fra 1. april 2017 har en forskningskoordinator (i 50% stilling) fått ansvar for hele SNF. Denne ordningen skal videreføres gjennom hele planperioden.

Samtidig er det etablert et felles forskningsutvalg for stiftelsen med følgende sammensetning:

- Direktør SNF (leder)
- Nestleder SNF
- En annen representant for Avdeling NF
- Avdelingsdirektør Eidsvoll 1814
- Avdelingsdirektør NMM

- Avdelingsleder Dokumentasjonsavdelingen
- Avdelingsleder Konserveringsavdelingen

Forskningskoordinator SNF er sekretær for utvalget. Det er sammensatt med sikte på at diskusjonene, prioriteringene og rådene til direktøren skal være velinformerte og godt forankret i de avdelingene og på de arenaene hvor forskning og forskningsforberedende arbeid utføres i stiftelsen. I løpet av den gjenværende planperioden skal det vurderes å utvide utvalget, for å styrke forskerrepresentasjonen i utvalget.

Muligheter til forskning etter eget valg innenfor de faglige rammene som stiftelsens samlinger og tematikk for øvrig setter, er ett av flere viktige personalpolitiske virkemidler for å rekruttere, utvikle og beholde høyt kvalifiserte forskere i SNF. Men for å samordne arbeidet med å organisere forskningsprosjekter og søke ekstern finansiering – og for å kvalitetssikre og synliggjøre pågående større og mindre forskningsprosjekter ved SNF – skal:

- Alle vitenskapelig ansatte gjennom sine nærmeste overordnede levere utkast til individuelle forskningsplaner i forkant av hvert kalenderår til forskningskoordinator for behandling og godkjenning i Forskningsutvalget
- Alle vitenskapelig ansatte ved utgangen av kalenderåret rapportere til Forskningsutvalget via forskningskoordinator om bruken av forskningstiden og fremdrift i pågående/vedtatte prosjekter
- Alle ansatte som publiserer vitenskapelige og/eller populærvitenskapelige arbeider skal løpende og ved årets slutt rapportere om disse til forskningskoordinator
- Alle søknader om eksterne forskningsmidler av noe omfang i alle avdelinger i god tid i forveien meldes inn til forskningskoordinator for behandling og eventuell prioritering i Forskningsutvalget

Rapporteringsrutinene, både i forkant av, under og i etterkant av prosjektene, skal gjøre det mulig for forskningskoordinator og forskningsutvalget å

- Synliggjøre forskningen ved SNF bedre, både internt og eksternt
- Arbeide for at forskningstid, kompetanse og andre forskningsressurser utnyttes mest mulig effektivt
- Utvikle tiltak som kan oppmuntre den enkelte forsker til økt vitenskapelig publisering
- Gi de ansatte incentiver til mer samarbeid om forskning mellom kollegene, og til i større grad å innrette forskningen mot aktuelle og særlig prioriterte kunnskapsbehov i forvaltning og formidling

Endringene i gradssystemet ved norske universiteter og høyskoler har ført til at museene både trenger og har tilgang til flere ansatte med doktorgrader. Mange blir i dag førstekonservatorer i tredveårsalderen. Dette aktualiserer behovet for opprykksmuligheter som sikrer at denne godt kvalifiserte arbeidskraften blir i museet. Forskningskoordinator og Forskningsutvalget skal derfor i løpet av planperioden i samråd med Norges Museumsforbund utrede om det kan

innføres en ordning for lønns- og stillingsopptrykk for vitenskapelig ansatte med toppstillingskompetanse på linje med ordningene i UH-sektoren og instituttsektoren.

Forskningsutvalget skal etter innstilling fra forskningskoordinator behandle utlysning og tildeling av stipend fra SNF til mastergradsstudenter som vil forske på materiale i stiftelsens samlinger og/eller temaer som museet ønsker å få belyst. Forskningskoordinator skal også på andre måter og i samarbeid med de aktuelle enhetene og kollegene ved SNF arbeide for å knytte mastergradsstudenter og mastergradsprosjekter til museet.

Det tas sikte på å holde tre til fire forskerseminarer hvert semester i planperioden. Et seminarutvalg, ledet av forskningskoordinator har ansvar for å arrangere disse.

Til forskningskoordinators prioriterte oppgaver i planperioden hører for øvrig å:

- Ta initiativ til utvikling av internt og eksternt samarbeid om større og mindre forskningsprosjekter
- Gi råd og veiledning om forskning, forskningsfinansiering og publisering til kollegene i museet
- Ved behov delta i det redaksjonelle arbeidet i stiftelsens vitenskapelige publikasjoner
- Holde seg orientert om og spre informasjon om relevante kurs, seminarer, konferanser, utlysninger m.m.
- Delta på eksterne faglige og forskningspolitiske konferanser, seminarer m.m. og drive nettverksbygging på vegne av SNF
- Samarbeide tett med Norges Museumsforbund og Seksjon for forskning der om saker som gjelder forskning i museene, særlig arbeidet med å få tilgang til øremerkede midler for forskning i museene

9. Vitenskapelig publisering og annen tilgjengeliggjøring av forskning

SNF utgir to faste publikasjoner med fagfellevurderte artikler, akkreditert på nivå 1 i det nasjonale «tellekantsystemet» eller akkrediteringssystemet for vitenskapelige publiseringskanaler. Ved avdeling NMM kommer *Mennesket og havet. Årbok for Norsk Maritimt Museum* ut årlig. Ved avdeling NF utgis *By og Bygd* annet hvert år. Disse publikasjonene skal tjene tre forskningspolitiske hensikter:

- Å publisere resultater av forskningen ved stiftelsen
- Å være en publiseringskanal for museets forskere
- Å motivere eksterne forskere til å publisere vitenskapelige arbeider på felter som SNF har interesse av

I planperioden skal det arbeides for å befeste disse publikasjonenes posisjon som vitenskapelige publiseringskanaler, øke tilgangen på stoff og dermed skjerpe konkurransen om plassen og høyne kvaliteten).

SNF har som mål å gjøre sine vitenskapelige årbøker digitalt tilgjengelige. De senere års utgaver av *By og Bygd* er fritt tilgjengelige på museets nettsider. I planperioden skal det arbeides for å digitalisere også eldre utgaver av Norsk Maritimt Museums årbok.

For å øke stiftelsens produksjon av fagfellevurderte vitenskapelige artikler og oppmuntre flere ansatte til å publisere i dette formatet, skal de store dokumentasjons- og utstillingsprosjektene i planperioden avsluttes med vitenskapelige antologier, utgitt på akkrediterte forlag:

- Fra prosjektet «Norge i farger» er publikasjonen *The Cosmopolitics Of Visual Memory: Albert Kahn's Archives De La Planète* under utgivelse 2018 på nivå 2-forlaget Intellect Ltd.
- Prosjektleder for utstillingen «Torpedert» har inngått avtale med norsk forlag om utgivelse av en vitenskapelig monografi om behandlingen av de norske krigsseilerne fra 1. verdenskrig i 2019.
- I tilknytning til «TidsRom» arbeides det med flere monografier, artikkelsamlinger og andre vitenskapelige publikasjoner.

Tilsvarende publikasjoner på nivå 1 eller 2 bør knyttes til disse pågående prosjektene:

- De samiske samlingene/Bååstede
- Finnmark 1956
- Båthallen

Arbeidet med flere av disse publikasjonene skal organiseres i kurs- eller seminarform, der interne og/eller eksterne seniorforskere kan veilede yngre kolleger. I disse publiseringsprosjektene kan ansatte i flere avdelinger og på ulike arenaer delta og samarbeide, sammen med eksterne bidragsytere. I tillegg forventes medvirkning fra ansatte ved SNF i eksterne forskningsprosjekter som hyttelivsprosjektet *Materializing Kinship - MATKIN* ved UiO å føre til fagfellevurderte publikasjoner i løpet av planperioden.

Det skal stimuleres til publisering i eksterne kanaler for vitenskapelig publisering nasjonalt og internasjonalt. Forskningskoordinator og forskningsutvalget skal derfor i planperioden utrede og foreslå incentivordninger for dette. Et ledd i dette arbeidet vil være å gjenta tiltaket med skrivekurs for museumsansatte

I tillegg til å publisere forskningsresultater fra SNF er det ønskelig at publikasjonene blir mest mulig tilgjengelige for et bredest mulig publikum, både for å dele og spre kunnskapen vår og for å synliggjøre SNF som forskningsinstitusjon. I tråd med utviklingen i UH-sektoren er det et langsiktig mål

- Å øke publiseringen i digitale Open Access-tidsskrifter

- Å sørge for at andre vitenskapelige arbeider fra museets ansatte så snart som mulig etter publisering blir gjort fritt tilgjengelige på nettet gjennom ordninger som BIBSYS Brage o.l.
- Å gjøre våre egne publikasjoner fritt tilgjengelige i digital form på nettet allerede ved utgivelsen, i stedet for eller som et supplement til publisering på papir
- Å utvikle rutiner for å gjøre forskningsmateriale fra SNF digitalt tilgjengelig både for interne forskere og for eksterne forskere og studenter med sikte på å få disse til å arbeide med temaer og materiale som SNF har nytte av

10. Prosjektsamarbeid med eksterne forskere og forskningsinstitusjoner i planperioden

Både i vårt eget planverk, i museumspolitiske dokumenter fra offentlige myndigheter og senest i Humaniora-meldingen fremheves økt samarbeid med forskningsmiljøer i UH-sektoren som en avgjørende faktor for å løfte volumet og kvaliteten på forskningen ved museene. Dette er et viktig premiss også for denne forskningsplanen.

Det skal legges til rette for at ansatte ved SNF i enda større grad kan samarbeide med eksterne forskere, både i mindre prosjekter organisert av enkeltforskere og i større prosjekter organisert av andre institusjoner.

Forutsetningen for at ansatte ved stiftelsen kan bruke av forskningstiden på eksterne samarbeidsprosjekter, er at formålet er å utforske og bevare materiale i stiftelsens samlinger og/eller på annen måte produsere kunnskap som kan komme til nytte i forvaltnings- eller formidlingsvirksomheten her.

Slike samarbeidsprosjekter kan gi viktige bidrag

- Til å revitalisere temaer i samlingene
- Til faglig nettverksbygging
- Til synliggjøring både av samlingene våre, mangfoldet i virksomheten vår og kompetansen til de ansatte ved SNF

For å videreutvikle og synliggjøre SNF som forskningsinstitusjon bør forskningen i størst mulig grad organiseres i målrettede prosjekter og integreres i de totale driftsplanene. SNF tar i planperioden fortsatt sikte både på å sette av interne midler til doktorgradsprosjekter i tilknytning til større dokumentasjons- og utstillingsprosjekter, slik «Menneske og bomiljø» er et eksempel på, og på å utvikle flere større eksternt finansierte prosjekter i samarbeid med andre institusjoner (museer, forskningsinstitutter, universiteter og høyskoler), slik «The Last Ice Age» har vist kan være en farbar vei.

Fordelen med større prosjekter vil være at de ansatte samler seg om felles tema, problemstillinger og perspektiver, slik bl.a. arbeidet med utstillingsprosjektet «TidsRom» viser, og slik det er lagt opp til i forskningsprosjektet «The Last Ice Age». Og fordelen med å

samarbeide med eksterne institusjoner, særlig i UH-sektoren, vil – i tillegg til faglig styrke og bredde – være at mulighetene for å få gjennomslag for søknadene, f.eks. i NFR og EU, styrkes.

Å søke om og å administrere slike store eksternt finansierte prosjekter kan være arbeidskrevende. Det er derfor klare grenser for hvor mange slike søknader og prosjekter SNF til enhver tid kan være prosjekteier for å ha hovedansvaret for å administrere. Alternativt bør SNF derfor fortsatt utvikle prosjekter der eksterne samarbeidspartnere kan være prosjekteiere.

Behovet for å organisere et større eksternt finansiert prosjekt i planperioden 2018-2020 er særlig stort i Arkeologisk seksjon ved NMM fordi:

- Opptrapping av forskningen og den vitenskapelige publiseringen er strategisk viktig både med sikte på å beholde forvaltningsoppdraget fra Staten og for å innarbeide SNF på et nasjonalt og internasjonalt marked for forskning på og forvaltning av kulturminner under vann
- Seksjonen har en stor stab i vitenskapelige stillinger og andre stillinger
- Realkompetansen er høy, men bare to av de ansatte har formalkompetanse på doktorgradsnivå
- Forvaltningsmaterialet utgjør et stort potensial for kunnskap og formidling som bare kan realiseres gjennom forskningsmessig bearbeiding

Disse forholdene tilsier at arbeidet med å utvikle arkeologiske forskningsprosjekter og søke eksterne midler til slike bør trappes opp. For å få gjennomslag for større søknader bør det satses på samarbeidsprosjekter med andre aktører i museums-, institutt- og/eller UH-sektoren, og betydelig internasjonal medvirkning av forskere på høyt nivå:

- Det skal i løpet av planperioden søkes finansiering fra Norges forskningsråd (NFR) for minst ett større arkeologisk forskningsprosjekt, knyttet til pågående eller tidligere forvaltningsprosjekter i Oslo havn, fortrinnsvis i samarbeid med andre institusjoner i inn- og utland
- Det skal i første halvår 2018 arbeides utarbeides én eller flere søknader fra SNF om forskningsmidler fra Norsk kulturråds nye treårige program for museumsutvikling
- Nordiske finansieringskilder og EU-programmer er andre muligheter som skal utforskes
- For forskningsprosjekter knyttet til metodeutvikling i forvaltningsarkeologien kan også Riksantikvaren være en finansieringskilde
- I enkelte tilfeller er det nok også mulig å få motivere tiltakshavere til å støtte forskning, særlig der de kan munne ut i utstillinger eller andre formidlingstiltak som de kan bruke i profileringsøyemed
- Særlig for mindre prosjekter er det også aktuelt å søke midler fra diverse mindre legater og stiftelser
- Der det forventes at museet eller den enkelte stiller med egenandel, vil den avtalefestede forskningstiden kunne brukes til dette

- Ved utgangen av planperioden bør minst to av de ansatte i Arkeologisk seksjon være i gang med PhD-prosjekter

Stiftelsens forskningskoordinator skal etter kapasitet støtte opp om arbeidet med å organisere og finansiere slike større og mindre forskningsprosjekter i Arkeologisk seksjon NMM. Men det er også viktig at ordningen med en lokal forskningskoordinatorfunksjon i seksjonen (15% av et årsverk) videreføres.

11. Annen forskningsrelatert nettverksbygging og kompetanseutveksling

En viktig arena for SNFs deltagelse i utvikling både av forskning, forvaltning og formidling er de 24 nasjonale museumsnettverkene. SNF deltar i halvparten av disse og har koordineringsansvaret for tre av dem:

- Demokratinetverket (Eidsvoll 1814)
- Sjøfartsnetverket (NMM)
- Bygningsvern – Nettverk for tradisjonshåndverk og bygningsvern (NF)

De øvrige nasjonale museumsnettverkene som avdelinger ved SNF er aktive i, er disse:

- Nettverk for drakt og tekstil
- Nettverk for fiskerihistorie og kystkultur
- Herregårdsnetverket
- Litteraturnetverket
- Nettverk for medisinsk historie
- Nasjonalt samisk museumsnettverk
- Samtidsnetverket
- Nettverk for fotografi
- Nettverk for mangfold og minoriteter

Aktiviteten i nettverkene er varierende, og trekker i varierende grad veksler på ressurser fra stiftelsen. SNF skal i den gjenværende planperioden opprettholde sitt nåværende engasjement i nettverkene og utnytte dem i utvikling av felles forskningsprosjekter som kan oppnå støtte fra Norsk kulturråd, Norges forskningsråd m.m.

For å sikre gjennomføring og utvikling av museets forskning er også nettverkssamarbeid utenfor museumssektoren viktig. SNF skal styrke etablerte samarbeidskanaler, kontakter og nettverk for å diskutere og utvikle forskningssamarbeid og forskningsprosjekter. Samarbeid med relevante forskningsmiljøer på tvers av fagmiljøer vil stimulere til nye problemstillinger og perspektiver i utviklingen av forskningsprosjekter og sikre en tverrfaglig dimensjon i prosjektene. Og forskningssamarbeid og forskningskontakter, og særlig internasjonale nettverk, tillegges i dag stor vekt ved tildeling av forskningsmidler både fra Norges forskningsråd og nordiske og europeiske finansieringsinstitusjoner og forskningsprogrammer.

For å stimulere til videreutvikling av forskningsmiljøet bør større prosjekter ta sikte på å knytte eksterne doktorgrads- eller postdoktorstipendiater til SNF. I forlengelsen av slike stipend, bør SNF på samme måte som andre forskningsinstitusjoner, bidra med 25 % tilleggstid til stipendet i form av pliktarbeid, i dette tilfellet musealt arbeid (samlingsarbeid, forvaltningsarbeid eller formidling) og således imøtekomme de krav samfunnet stiller til museer om bevaring av dokumentasjon og formidling av kunnskap og opplevelser. I et doktorgradsprosjekt utgjør dette ett årsverk.

For å tiltrekke seg eksternt finansierte forskere bør det arbeides aktivt for å synliggjøre forskningspotensialet i samlingene. Ikke minst er det ønskelig å videreutvikle samarbeidet med UH-sektoren for å motivere mastergradsstudenter til å skrive oppgaver og etter hvert også doktorgradsprosjekter med utgangspunkt i relevante problemstillinger, aktuelle forskningsoppgaver og/eller museets samlinger. På sikt vil dette kunne legge grunnlag for å rekruttere godt kvalifiserte ansatte. Samtidig må det legges til rette for å gjøre samlingene tilgjengelige for forskning (med arbeidsplasser og lignende).

Stiftelsens eget stipendprogram for mastergradsstudenter er et lite, men viktig bidrag til dette. Det vil bli videreført gjennom hele planperioden og i størst mulig grad rettet inn mot aktuelle kunnskapsbehov i organisasjonen.

Samarbeidet med det Humanistiske fakultet gjennom den såkalte Vitenskapsbutikken ved UiO er et annet viktig virkemiddel. Det har i årene 2013 til 2017 resultert i et dusin mastergradsoppgaver skrevet helt eller delvis på grunnlag av materiale fra SNF. Fakultet ønsker fortsatt samarbeid om dette, og for å utvide det til å gjelde prosjekter knyttet til hele SNF. Forskningskoordinator skal følge opp dette samarbeidet og styrke det gjennom resten av planperioden bl.a. ved å ajourføre og kvalitetssikre listene over aktuelle prosjekter og veiledningsressurser i museets ulike avdelinger.

SNF har lang tradisjon for et tett samarbeid med universitet og høyskoler om undervisning og veiledning av studenter, og flere ansatte har bistillinger i UH-sektoren eller er på annen måte involvert i undervisning og veiledning, dels etter individuelle avtaler, og dels som følge av et formalisert samarbeid mellom de respektive institusjonene. Dette bidrar til nettverksbyggingen mot denne sektoren. Samarbeidet med Høgskolen i Sørøst-Norge om prosjektet «The Last Ice Age» er et eksempel på hva slags resultater slikt kan gi. Stiftelsen skal derfor i planperioden legge til rette for å utvikle denne type relasjoner, som er med på å gi SNF gode kontakter både nasjonalt og internasjonalt, og som i likhet med Vitenskapsbutikken kan bidra til å rekruttere mastergradsstudenter til å arbeide med samlingene og temaene våre.

Utvekslingen av kompetanse bør gå begge veier. Både med tanke på dette, og med tanke på de hullene som SNF allerede har og/eller om kort tid vil få i viktig kompetanse, bør det –

som et alternativ til de nye, hele og faste stillingene som vi har behov for og som vi kunne ønske oss, men ikke har økonomiske rammer for – arbeides for å knytte til museet én eller flere forskere fra UH-sektoren i tidsavgrensede bistillinger på utvalgte områder.

I den grad heller dette ikke kan finansieres på vanlig måte over driftsbudsjettene, bør det dels kunne knyttes til prosjekter som det søkes ekstern finansiering for. Alternativt kan det arbeides for å etablere avtaler med institusjonene som innebærer bytte av arbeidskraft og kompetanse ved at kvalifiserte medarbeidere i vårt personale stilles til disposisjon i deler av arbeidstiden for undervisning og veiledning i UH-sektoren mens SNF som gjenytelse på deltid får knyttet til seg forskere fra de samme fagmiljøene.

Ved avdeling NMM har en ekstern professor emeritus i lang tid hatt arbeidsplass i Arkeologisk seksjon. Dette forholdet skal videreføres, og en slik ordning for å knytte mer kompetanse til museet og styrke forsknings- og publiseringsaktiviteten kan i resten av planperioden med fordel også brukes i andre deler av organisasjonen.